

 dos. Zaur Məmmədov
"26" "XII" 2024-cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060402 – İstehsal sferasında mühasibat uçotu və audit

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Müəssisələrdə vergi qoyma (Fənn müəllimi tərəfindən hazırlanmış işçi tədris planı: 25.01.2024-cü il 07 sayılı protokolu.)

Kodu: MIF- B03.7

Tədris ili: I 2024/2025) Semestr: II

Tədris yükü: cəmi: 30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya: Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Quliyev Ülvi Fərman oğlu, i.ü.f.d., dos.

Məsləhət günləri: IV gün saat 16⁰⁰-17⁰⁰

E-mail ünvanı: guliyev.ulvi@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç.,170-a

III.Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

1. F.Ə.Məmmədov, A.F.Musayev, M.M.Sadiqov, Y.A.Kəlbiyev, Z.N.Rzayev "Vergilər və vergitutma". Dərslik. Bakı, 2012

2. T.Ə.Sadiqov,İ.M.Rzayev "Vergi uçotu və audit", Dərslik. Bakı, 2014

3. Y.A.Kəlbiyev "Fiskal siyasət və milli iqtisadiyyatın tənzimlənməsi problemləri".Bakı, 2005.

4. D.A.Bağirov "Vergi nəzarəti".Dərslik.Bakı, 2006.

5.İ.Rzayev "Beynəlxalq vergitutmada ofşor mexanizmlərin tətbiqi". Dərslik. Bakı, 2006.

Əlavə

6. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsi. Bakı, Qanun, 2014

7. İ.M.Abbasov "Audit". Dərslik.Bakı, 2013.

8. D.A.Bağirov "Vergi audit". Bakı, 1999.

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən Mühasibat uçotu və auditin müasir problemləri fənninin tədrisi vacibdir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda digər fənlərin tədrisinə zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Müəssisələrdə vergi qoyma fənni vergilərin məbləği onların hesablanması, tutulması və ödənilməsi üsullarını vergi ödəyicisinə aşılayır. Burada vergi qoyma, ofşor ərazilərin yaranma tarixi, miqyası və vergi qoymanın miqyası transmilli kompaniyalarda təzahürləri, onların vergi planlaşdırılması və beynəlxalq vergi planlaşdırılmasındakı incəliklər və vergi yükünün minimumlaşdırılmasını bilməyə ehtiyac vardır. Fənnin məqsədi müəssisələrdə bu istiqamətdə vergi qoymanın mahiyyətinin, prinsiplərini və digər əsas istiqamətlərini öyrədir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Magistrlərin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı Magistr semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- magistr keçilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfidir.
- 9 bal-magistr keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar.
- 8 bal-magistr cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- magistr keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- magistrin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-magistrin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- magistrin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

- 3 bal- magistrin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- magistrin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Magistrin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə magistrin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1	91 – 100	Əla	A
2	81-90	Cox yaxşı	B
3	71-80	Yaxşı	C
4	61-70	Kafi	D
5	51-60	Qənaətbəxş	E
6	50 və ondan aşağı	Qeyri kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Magistrant Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi 30 saat. Mühazirə - 15 saat, seminar - 15 saat.

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , <u>seminar</u> , məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	(Müh) Saat	Tarix	(Sem) Saat	Tarix
1	2	3	4	5	6
	Mühazirə mövzuları				
1	Mövzu: Müəssisələrdə vergiqoyma və vergiyə cəlb olunmanın nəzəri-metodoloji əsasları Plan: 1. Müəssisələrdə vergiqoyma və iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində vergilərin rolu 2. Müəssisələrdə vergiqoyma sisteminin prinsipləri 3. Mütərəqqi vergiqoyma sisteminin əsas prinsipləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-5]	2		2	
2	Mövzu: Müəssisələrdə vergiqoymada ofşor fəaliyyətin xarakterik xüsusiyyətləri Plan: 1. Müəssisələrdə vergiqoymada ofşor fəaliyyətin müasir miqyasları 2. Müəssisələrdə vergiqoymada ofşor mərkəz və zonalarda vergi yuridiksiyalarının əsas tipləri, şirkətlərin vergi statusları 3. Müəssisələrdə vergiqoymada ofşor şirkətlərin tətbiqi məqsədləri, statusları 4. Müəssisələrdə vergiqoymada baza ofşor şirkətlər və vergilərin minimumlaşdırılmasında əsas həlqələr 5. Müəssisələrdə vergiqoymada ofşor şirkətlər və onların vergilərin azaldılmasında rolu 6. Rank Xerox transmilli qrupunun təqribi strukturu 7. Müəssisələrdə vergiqoyma zamanı vergilərin planlaşdırılmasının əsasları 8. Xarici iqtisadi fəaliyyətin (XIF) ayrı-ayrı növləri üçün vergilərin planlaşdırılması 9. Mallarla ixrac-idxal əməliyyatları. Ticarət-alqı baza şirkətləri 10. Vergi siyasətinin müasir istiqamətləri və problemləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-5]	2		2	
3	Mövzu: Müəssisələrdə vergiqoyma ilə bağlı vergilərin planlaşdırılması və minimumlaşdırılması Plan: 1. Vergiqoymadan yayınma və vergi pozuntuları üçün məsuliyyət 2. Beynəlxalq vergi planlaşdırması XIF subyektlərinin vergi yükünün leqal minimumlaşdırılması üsulu kimi 3. Müəssisələrdə vergiqoymada hüquqi şəxslərin XIF-nin təşkilinin formaları və onların vergi xüsusiyyətləri 4. Müəssisələrdə vergiqoyma zamanı xarici ölkədə daimi nümayəndəlik yaratmadan məhdud iştirak 5. Müəssisələrdə vergiqoyma zamanı şirkətin xarici filialının (şöbəsinin) yaradılması 6. Müəssisələrdə vergiqoyma zamanı xarici ölkədə xüsusiləşmiş struktur yarım bölmə – «qız» müəssisə 7. Trans Milli Korporasiyanın (TMK) firmadaxili strukturunun yaradılması Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-5]	2		2	

4	Mövzu: Vergiqoymada bank, sığorta ofşor mərkəzləri və zonaları Plan: 1. Əsas ofşor və güzəştli bank mərkəzlərinin müqayisəli xarakteristikası 2. Aparıcı bank ofşor mərkəzləri və onların xüsusiyyətləri 3. Sığorta fəaliyyəti üzrə ixtisaslaşmış ofşor mərkəzləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-5]	2		2	
5	Mövzu: Vergiqoymada beynəlxalq trastlar Plan: 1. Vergiqoymada beynəlxalq trastın mahiyyəti, quruluşu, növləri və tətbiqi sahələri 2. Vergiqoymada trast təsisçi və benefisiarların cari vergi öhdəliklərinin minimumlaşdırılması vasitəsi kimi 3. Vergiqoymada trastın təsis edilməsi ərazisinin seçilməsini müəyyən edən amillər Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-5]	2		2	
6	Mövzu: Vergiqoymada investisiya holding mərkəzləri Plan: 1. Holding şirkətinin fəaliyyətində vergiqoymanın müəyyənləşdirilməsi 2. Təsis edilən holding şirkətlərinin vergiqoyma xüsusiyyətləri 3. Gəmi sahibkarlığı və beynəlxalq dəniz yük daşınmaları üçün ənənəvi və yeni ofşor zonalar 4. Gəmilər vasitəsilə beynəlxalq yük daşınmalar sahəsində ayrı-ayrı ofşor zonaların xüsusiyyətləri və perspektivləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-5]	2		2	
7	Mövzu: Xarici iqtisadi fəaliyyətdə sahibkarların ikiqat vergiqoymadan müdafiəsi problemləri Plan: 1. Vergidən məcburi yayınma 2. İkiqat iqtisadi və ikiqat hüquqi vergiqoyma 3. Vergiqoymada vətəndaşlıq prinsipi 4. Vergiqoymada ərazi prinsipi 5. Vergiqoymada mənbə prinsipi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-5]	2		2	
8	Mövzu: Vergiqoymada ikiqat vergiqoymanın aradan qaldırılması sazişləri Plan: 1. Vergiqoymada ikiqat vergiqoymanın aradan qaldırılması haqqında sazişlərin bağlanması zamanı dövlət qarşısında duran vəzifələr 2. Vergiqoymada konvensiyaların nümunəvi modelləri 3. Vergiqoymada İƏİT-nin ikitərəfli saziş modeli 4. Vergiqoymada şirkətin daimi nümayəndəliyi anlayışı 5. Vergiqoymada real iqtisadi mülkiyyət hüququ Mənbə: [Mühazirə materialları, 1-5]	1		1	
X	Cəmi:	15		15	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Magistrantlar müəssisələrində vergiqoyma fənninin nəzəri problemlərini dərk etməli və müasir şəraitdə müəssisələrdə vergiqoymanın təşkili istiqamətlərini öyrənməli və bilməlidirlər.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri: Fənni öyrənməklə magistrilər:

- Müəssisələrdə vergiqoyma və iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində vergilərin rolunu bilir;
- Müəssisələrdə vergiqoyma sisteminin prinsipləri və eləcə də mütərəqqi vergiqoyma sisteminin əsas prinsiplərini öyrənir;
- Müəssisələrdə vergiqoymada ofşor fəaliyyətin müasir miqyaslarını bilir;
- Müəssisələrdə vergiqoyma zamanı vergilərin planlaşdırılmasının əsaslarını öyrənir;
- Vergiqoymada ikiqat vergiqoymanın aradan qaldırılması haqqında sazişlərin bağlanması zamanı dövlət qarşısında duran vəzifələri bilir;
- Vergiqoymada konvensiyaların nümunəvi modellərini bilir və s.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları:

Kollokvium:

1. Müəssisələrdə vergiqoyma və iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində vergilərin rolu
2. Müəssisələrdə vergiqoyma sisteminin prinsipləri
3. Mütərəqqi vergiqoyma sisteminin əsas prinsipləri

4. Müəssisələrdə vergi qoymada ofşor fəaliyyətin müasir miqyasları
5. Müəssisələrdə vergi qoymada ofşor şirkətlərin tətbiqi məqsədləri, statusları
6. Müəssisələrdə vergi qoymada baza ofşor şirkətlər və vergilərin minimumlaşdırılmasında əsas həlqələr
7. Müəssisələrdə vergi qoymada ofşor şirkətlər və onların vergilərin azaldılmasında rolu
8. Vergi siyasətinin müasir istiqamətləri və problemləri
9. Vergi qoymadan yayınma və vergi pozuntuları üçün məsuliyyət
10. Beynəlxalq vergi planlaşdırması XİF subyektlərinin vergi yükünün leqal minimumlaşdırılması üsulu kimi

II Kollokvium:

1. Əsas ofşor və güzəştli bank mərkəzlərinin müqayisəli xarakteristikası
2. Aparıcı bank ofşor mərkəzləri və onların xüsusiyyətləri
3. Sığorta fəaliyyəti üzrə ixtisaslaşmış ofşor mərkəzləri
4. Vergi qoymada beynəlxalq traston mahiyyəti, quruluşu, növləri və tətbiqi sahələri
5. Vergi qoymada trast təsisçi və benefisiarların cari vergi öhdəliklərinin minimumlaşdırılması vasitəsi kimi
6. Vergi qoymada traston təsis edilməsi ərazisinin seçilməsini müəyyən edən amillər
7. Holding şirkətinin fəaliyyətində vergi qoymanın müəyyənəşdirilməsi
8. Təsis edilən holding şirkətlərinin vergi qoyma xüsusiyyətləri
9. Gəmi sahibkarlığı və beynəlxalq dəniz yük daşınmaları üçün ənənəvi və yeni ofşor zonalar
10. Gəmilər vasitəsilə beynəlxalq yük daşınmalar sahəsində ayrı-ayrı ofşor zonaların xüsusiyyətləri və perspektivləri

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Müəssisələrdə vergi qoyma və iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsində vergilərin rolu
2. Müəssisələrdə vergi qoyma sisteminin prinsipləri
3. Mütərəqqi vergi qoyma sisteminin əsas prinsipləri
4. Müəssisələrdə vergi qoymada ofşor fəaliyyətin müasir miqyasları
5. Müəssisələrdə vergi qoymada ofşor mərkəz və zonalarda vergi yuridiksiyalarının əsas tipləri, şirkətlərin vergi statusları
6. Müəssisələrdə vergi qoymada ofşor şirkətlərin tətbiqi məqsədləri, statusları
7. Müəssisələrdə vergi qoymada baza ofşor şirkətlər və vergilərin minimumlaşdırılmasında əsas həlqələr
8. Müəssisələrdə vergi qoymada ofşor şirkətlər və onların vergilərin azaldılmasında rolu
9. Rank Xerox transmilli qrupunun təqribi strukturu
10. Müəssisələrdə vergi qoyma zamanı vergilərin planlaşdırılmasının əsasları
11. Xarici iqtisadi fəaliyyətin (XİF) ayrı-ayrı növləri üçün vergilərin planlaşdırılması
12. Mallarla ixrac-idxal eməliyyatları. Ticarət-alqı baza şirkətləri
13. Vergi siyasətinin müasir istiqamətləri və problemləri
14. Vergi qoymadan yayınma və vergi pozuntuları üçün məsuliyyət
15. Beynəlxalq vergi planlaşdırması XİF subyektlərinin vergi yükünün leqal minimumlaşdırılması üsulu kimi
16. Müəssisələrdə vergi qoymada hüquqi şəxslərin XİF-nin təşkilinin formaları və onların vergi xüsusiyyətləri
17. Müəssisələrdə vergi qoyma zamanı xarici ölkədə daimi nümayəndəlik yaratmadan məhdud iştirak
18. Müəssisələrdə vergi qoyma zamanı şirkətin xarici filialının (şöbəsinin) yaradılması
19. Müəssisələrdə vergi qoyma zamanı xarici ölkədə xüsusiləşmiş struktur yarım bölmə – «qız» müəssisə
20. Trans Milli Korporasiyanın (TMK) firmadaxili strukturunun yaradılması
21. Əsas ofşor və güzəştli bank mərkəzlərinin müqayisəli xarakteristikası
22. Aparıcı bank ofşor mərkəzləri və onların xüsusiyyətləri
23. Sığorta fəaliyyəti üzrə ixtisaslaşmış ofşor mərkəzləri
24. Vergi qoymada beynəlxalq traston mahiyyəti, quruluşu, növləri və tətbiqi sahələri
25. Vergi qoymada trast təsisçi və benefisiarların cari vergi öhdəliklərinin minimumlaşdırılması vasitəsi kimi
26. Vergi qoymada traston təsis edilməsi ərazisinin seçilməsini müəyyən edən amillər
27. Holding şirkətinin fəaliyyətində vergi qoymanın müəyyənəşdirilməsi
28. Təsis edilən holding şirkətlərinin vergi qoyma xüsusiyyətləri
29. Gəmi sahibkarlığı və beynəlxalq dəniz yük daşınmaları üçün ənənəvi və yeni ofşor zonalar
30. Gəmilər vasitəsilə beynəlxalq yük daşınmalar sahəsində ayrı-ayrı ofşor zonaların xüsusiyyətləri və perspektivləri
31. Vergidən məcburi yayınma
32. İkiqat iqtisadi və ikiqat hüquqi vergi qoyma
33. Vergi qoymada vətəndaşlıq prinsipi
34. Vergi qoymada ərazi prinsipi
35. Vergi qoymada mənbə prinsipi
36. Vergi qoymada ikiqat vergi qoymanın aradan qaldırılması haqqında sazişlərin bağlanması zamanı dövlət qarşısında duran vəzifələr
37. Vergi qoymada konvensiyaların nümunəvi modelləri
38. Vergi qoymada İƏİT-nin ikitərəfli saziş modeli
39. Vergi qoymada şirkətin daimi nümayəndəliyi anlayışı
40. Vergi qoymada real iqtisadi mülkiyyət hüququ

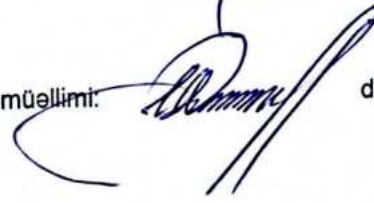
Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının "26" "XII" 2024-cü il tarixli (07 sayılı protokol) iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:

205

dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi:

dos. Ülvü Quliyev

Əl dos. GTƏliyev